

Kempestiftelserna

Årsredogörelse 2020

J C Kempe 1799 – 1872

Seth M Kempe 1857 – 1946

Stiftelserna
J C Kempes Minne
och
Seth M Kempes Minne

Stiftelserna har till huvudsakligt syfte att ifråga om Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län främja vetenskaplig forskning samt vetenskaplig och annan undervisning och utbildning, så ock religiösa, välgörande, sociala, konstnärliga och andra därmed jämförliga kulturella ändamål ävensom att främja nämnda läns jordbruksnäring.

Lotty Bruzelius

– Kempestiftelsernas grundare

Lotty Bruzelius föddes 1855, dotter till J C Kempe i hans äktenskap med Charlotte, född Franzén. När Lotty var 17 år dog hennes far. För att kunna skifta arvet mellan JC:s 12 barn, varav 11 överlevde honom, bildades 1873 Mo och Domsjö AB. Detta arv kom att framgångsrikt förvaltas av Lottys bröder, av vilka Seth, född 1857, stod henne närmast.

Vid 27 års ålder gifte sig Lotty med professorn och livläkaren hos Oskar II, Ragnar Bruzelius, som var änkling efter Lottys syster Helena. De fick dottern Ragna, som emellertid gick bort 1924. Lotty Bruzelius blev tidigt änka och ägnade sig då åt välgörenhet. Hennes omtanke och gåvor riktades framförallt mot landets tre nordligaste län.

Till höger: Lotty Bruzelius.

Stiftelsernas förvaltning

Stiftelserna förvaltas av en gemensam styrelse vars ledamöter är Alice Kempe, Fil. Dr. Torbjörn Widmark och Professor Jacob Odeberg. Ordförande är sedan 2018-07-01 jägmästare Alice Kempe, barnbarnsbarn både till Seth M Kempe och till hans syster Bertha Salin. Ordföranden och Torbjörn Widmark utgör Stiftelsernas arbetsutskott. Suppleanter är civilingenjör Henrik Essén, före chefsjuristen Lars Ericson och Fil Dr Mikael Sellin. Tekn lic. Carl Kempe, sonson till Seth M Kempe, är numera ständig sekreterare.

Stiftelserna har sitt säte i Örnsköldsvik och står under tillsyn av Länsstyrelsen i Västernorrlands Län. Stiftelsernas revisorer är Benne Odén, Örnsköldsvik, och auktoriserade revisorn Rikard Grundin, Ernst & Young, Örnsköldsvik.

Stiftelserna är numera i första hand forskningsstiftelser, som har till huvudsakligt syfte att i Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län främja vetenskaplig forskning.

För ytterligare information, se stiftelsernas hemsida: www.kempe.com

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR STIFTELSENA

J C Kempes Minne & *Seth M Kempes Minne*

Genom gåvobrev 361107 skapade Professorskan Lotty Bruzelius, född Kempe, Stiftelsen J C Kempes Minne (JCK). I hennes testamente 361211 förordnades Stiftelsen Seth M. Kempes Minne (SMK), som började sin verksamhet efter hennes bortgång 410111.

Styrelsen för Stiftelserna avger härmed berättelse över verksamheten under år 2020, det 84:e verksamhetsåret för JCK och det 79:e för SMK.

Styrelsen har under året haft två ordinarie sammanträden och ett per capsulam sammanträde. Den tilltänkta uppföljningsresan till Umeå ställdes in.

Marknadsvärdet av Stiftelsernas förmögenhet 2020-12-31 efter avdrag för skulder var 6 822 Mkr (5 173 Mkr), siffrorna inom parentes är för 2019. Baserat på marknadsvärdet var förmögenheten till 59 % placerad i aktier Holmen A, 13 % i aktier Holmen B, och 28 % i övriga likvida tillgångar.

Årets intäkter uppgick till 75 Mkr (123 Mkr) eftersom utdelningarna påverkades av coronapandemin. I enlighet med Stiftelsernas ändamål utdelades 75 Mkr (102 Mkr). Antalet beviljade anslag var 69 med ett genomsnittligt belopp av cirka 1,1 Mkr.

Att så mycket kunde anslås berodde på två faktorer: Stiftelserna har investerat i en utdelningsfond som ger utdelning i början av året. Detta gjorde att vi vid vårens sammanträde kunde ge anslag till de mest angelägna ansökningarna. Inför höstens sammanträde stod det klart att vi skulle få utdelningar på aktierna, om än mindre än hälften av det som förväntades före pandemin. För att kunna

hålla anslagsnivån uppe beslöt styrelsen därför att avsätta 10 % till kapitalet mot normala 20 %.

Till **Luleå Tekniska Universitet (LTU)** har anslagits 10 Mkr, i första hand till Träteknik i Skellefteå (se sid 6) och till en utmattningsprovningssmaskin.

SLU Umeå och **Skogforsk** i Umeå har totalt erhållit 20 Mkr. Större anslag har gått till ett konfokalmikroskop, till ett växthus för blomningsstimulering av gran, till utrustning för satellitbaserad fjärranalys och till en gästprofessor på Biosfärsområdet.

Umeå Universitet har mottagit totalt 37 Mkr. De största anslagen har gått till Swedish Center for Digital Innovation (SCDI) som är ett digitaliseringsprogram för skogsbruket (se sid 5), ett Postdoc-program för tvärvetenskapliga utmaningar, till utrustning för Ultrasnabb midinfraröd fototermisk avbildning, för Ultraljudsutrustning, för ett Svepprobmikroskop till Fysik samt för anslag till tre forskare, som fått högsta ERC-utvärdering (se sid 5).

Örnsköldsviksområdet har erhållit 1 Mkr till fortsatta studier om optimering av flisegenskaper för olika massaprocesser.

Dessutom har 3 Mkr gått till en tillbyggnad av **Kapellsbergs Musikskola** i Härnösand och 2 Mkr till **Internationella forskarskolan för Allmänmedicin**, som leds från Umeå, så att huvuddelen av utbildningen skulle kunna läggas i Umeåområdet (se sid 5).

BALANSRÄKNING

Kempestiftelserna 2020

Mkr	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Tillgångar</i>					
A-aktier i Holmen AB	239	239	239	244	244
B-aktier i Holmen AB	56	56	56	56	56
Tillgodo på bank & i aktier	428	623	800	870	851
Summa	723	918	1 095	1 170	1 151
<i>Eget kapital och skulder</i>					
Stiftelsekapital	617	798	949	987	993
För anslag disponibla medel	4	3	8	5	0
Beviljade ej uttagna anslag	102	117	138	178	158
Summa	723	918	1 095	1 170	1 151

Stiftelsernas aktier i Holmen AB hade vid årsskiftet ett marknadsvärde av 4 932 Mkr vid kursen 415 kr/aktie för A och 393,6 för B. Stiftelsernas aktieinnehav uppgår till 7,4 % av aktiekapitalet i Holmen AB.

5-årssammanfattning

Sett över fem år (2016 - 2020) har Stiftelserna delat ut 404 Mkr av vilka 4 Mkr återlagts. Luleå Tekniska Universitet har tilldelats netto 97 Mkr, Umeå Universitet 197 Mkr, SLU Umeå och SkogForsk i Sävar tillsammans 78 Mkr och Mittuniversitetet och annan forskning i Örnsköldsvik 19 Mkr.

	2016	2017	2018	2019	2020
Nettoförmögenhet, Mkr	3 105	3 889	3 333	5 174	6 822
Summa intäkter, Mkr	81	90	109	123	75
% av nettoförmögenhet	2,6	2,3	3,3	2,4	1,1
Summa beviljat, Mkr	69	73	85	102	75
% av intäkterna	85	81	78	83	100

Nationella Forskarskolan i Allmänmedicin

Att Nationella Forskarskolan i Allmänmedicin varit viktig för ämnet i Sverige framgår av tre artiklar i Läkartidningen och en ledare i The Lancet. En utvärdering har visat att utbildningen haft ett betydande mervärde till den vanliga doktorandutbildningen. Detta främst genom internationalisering och bildandet av nätverk inom och utom landet och mellan doktorander från olika intresseområden. Nationella Forskarskolan har sedan starten letts från Umeå, men av kostnadsskäl har kurserna hamnat i södra Sverige. Med bidraget kommer en större del av utbildningsverksamheten

att kunna förläggas till Umeå universitet och därmed sätta Västerbotten i centrum för landets forskarutbildning i Allmänmedicin. Vidare kommer innovativa och flexibla inlärningsmöjligheter via digitala arenor att utvecklas för att knyta ihop Norrland med övriga Sverige och vice versa och forskarskolans doktorander kommer att knytas närmare till Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin i Umeå. Dessutom är förhoppningen att den starkare knytningen till Umeå ska underlätta rekryteringen av allmänläkare till regionen.

Digitalisering skog

Projektet syftar till att undersöka informationsflödena i den svenska skogsbrukets värdekedja och de möjligheter till värdeskapande som är förknippade med ett integrerat digitalt informationsflöde. En ny rapport från Mistra Digital Forest visar hur den digitala värdekedjan är fragmenterad, hur intresset för digitalisering och AI är stort bland aktörer inom skogsindustrin, men också hur de digitala omvandlingsprocesserna knappt har börjat. Resultaten i rapporten pekar på att huvudproblematiken ligger i att den digitala kompetensen i det svenska skogsbruket är för dålig. Projektet tar dessa utmaningar som utgångspunkt och adresserar dem systematiskt för att underlätta digitaliseringsarbetet i den svenska skogsindustrin.

Tillsammans med industripartners leds projektet av Swedish Center for Digital Innovation vid Umeå Universitet, SCDI, med tre arbetspaket som fokuserar på:

1. Digital transformation i den skogliga värdekedjan.
2. Användning av digitala plattformar för att knyta samman tillgång och efterfrågan inom svenskt skogsbruk.
3. Användning av AI för värdeskapande inom det svenska skogsbruket.

Projektfinansieringen kommer att knytas till befintlig finansiering från MMW, KAW och Mistra Digital Forest för att möjliggöra en kraftfull insats.

ERC-ersättning

Tre forskare vid Umeå Universitet har fått A-utvärdering av ERC, European Research Council, men inga anslag på grund av brist på medel. Sådana forskare uppmanas att återkomma med förbättrade ansökningar för att därmed kunna få ERC-anslag genom att komma högre i rankingen. Stiftelserna har därför vid olika tillfällen givit anslag för att ge dessa forskare förutsättningar att lämna in förbättrade ansökningar, i huvudsak

genom att ge bidrag till utrustning och till postdoc-stipendier. I fjol fick Jonatan Klaminder på EMG och Felipe Cava på MolBio en A-utvärdering vilket gjort att vi i år givit dem anslag på tillsammans 4,2 Mkr. Sedan tidigare stöder vi Ronnie Berntsson på MedKem, som fick A-utvärdering 2018, och han fick i år ett tillskott på 2 Mkr. Totalt har således 8 % av årets anslag gått till dessa etablerade forskare, som visat att de tillhör världseliten.

CT WOOD

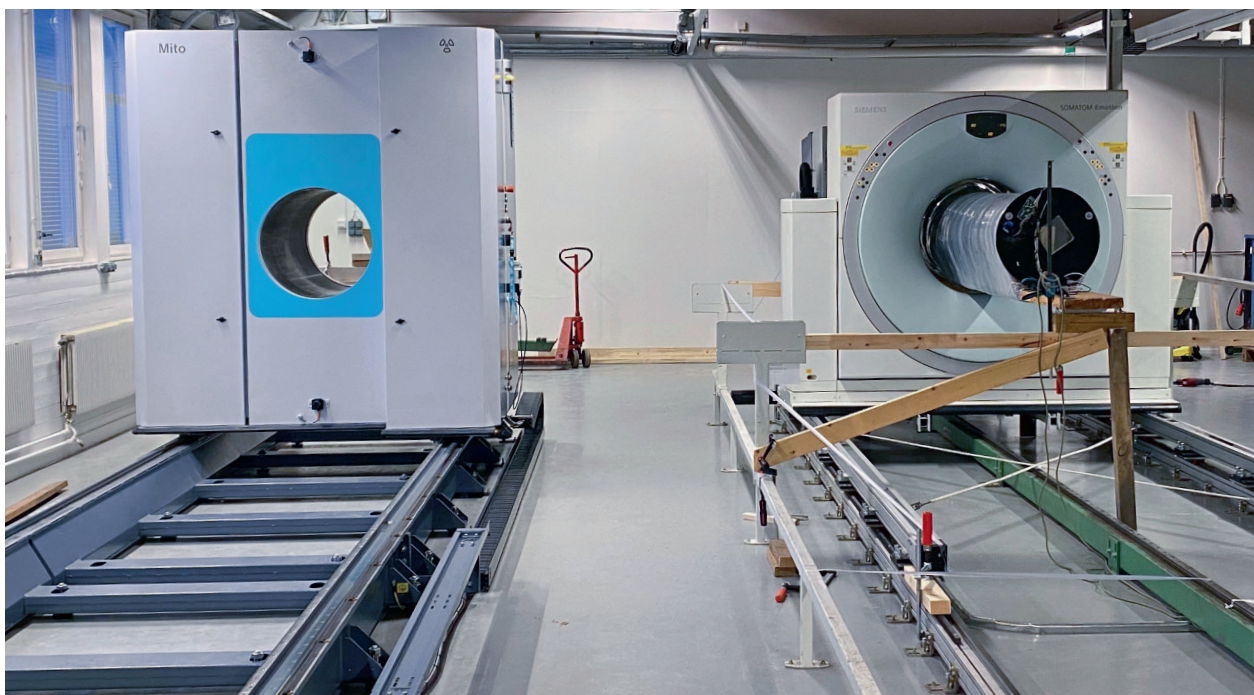
Trätekniska avdelningen vid LTU i Skellefteå hade för drygt 5 år sedan tappat mycket av sin framstående ställning. För att komma tillrätta med detta värvades Professor Dick Sandberg till avdelningen av dåvarande rektorn vid LTU.

Efter att Dick utformat ett program för framtiden bildades 2020 CT WOOD som ett samarbete mellan träindustrin i norra Sverige, Svenskt Trä, Skellefteå kommun, Kempestiftelserna och LTU och ett samarbetsavtal skrevs under om en 5-årig finansiering med 12 Mkr per år med möjlig finansiering ytterligare 5 år. LTU:s nuvarande rektors insats var avgörande för detta avtal.

En bidragande orsak till att denna samling kunde åstadkommas var beslutet om en ny datortomograf

som har den upplösning och datakraft som gav Wallenbergpriset 2018. Kempestiftelsernas bidrag på 6 Mkr var därvid avgörande. Det tog tid att utforma villkoren för beställningen och leveransen försenades av corona-pandemin, men nu står tomografen på plats och har börjat användas i forskningen.

Partsrådet i CT WOOD har kommit överens om ett antal projekt som ska genomföras och de är i gång. Genom nyrekryteringar har också bemanningen på avdelningen fått ytterligare ökad kompetens. Den betydelsefulla roll LTU Träteknik i Skellefteå har för svensk träforskning och för träindustrins utveckling är därmed säkrad för ett antal år framåt.

Bild: Den nya datortomografen vid sidan av den gamla i Skellefteå.

Kempestiftelserna

Adress: Box 70, 891 22 Örnsköldsvik

Telefon: 070-398 72 01

E-post: info@kempe.com

Hemsida: www.kempe.com